

Nytt hjerterom med NOC

– Det er her det er fantastisk å være, sier Lars Eithun og ser utover det som for få år siden var et hvilket som helst fattigstrøk i verden for han. Nå har det blitt hjerte barnet hans gjennom organisasjonen Niterói Oslo Cooperation (NOC).

En tiåring løper på lette ben gjennom favelaen Preventorio: upusset mur og bølgeblikk, slitt brostein og grus, varme mopedder og svette mennesker. Han har en melkesjokolade i hånden. Den er hans – vunnet i fotballkamp. Snart er han tilbake i bakgården sin, kan ikke la være å dele allikevel. Et lite stykke Norge gomles i et fattig hjørne av Brasil.

STARTET MED FOTBALL • 1999.

Tannlegen Lars Eithun fra Ekeberg er i Niterói, Brasil, sammen med kona, de to døtrene og fotballaget deres. De besøker et jentelag de har samlet inn penger til.

– Det var vanskelig å kommunisere, men en ny verden åpnet seg for oss. Det ble en tårevåt avskjed, sier Lars.

Året etter kommer brasilianerne til Norway cup. I Eithuns hode begynner tankene å svirre: Hvordan kan vi hjelpe disse jentene til et bedre og enklere liv? Rønningen folkehøyskole i Oslo ble svaret. I 2002 kom Gisele Luiz og Maria Carolina Pereira til Norge på Eithuns regning. Senere kom flere. Det ble starten på NOC – Niterói Oslo Cooperation.

– Vi ville gi Lars noe tilbake, og sammen med ham startet vi dette prosjektet med engelskundervisning og fotball for fattige barn, forteller Gisele (23).

BYGGER TRYGGERE FRAMTID • Sju grupper på opptil ti barn, undervisning to ganger i uka. Før eller etter skoletid.

– Jeg har hatt engelsk på skolen i sju år, men har bare lært navn på ting, farger og dyr. Her opplever jeg mer, jeg får snakke mer. Det er mindre flaut å prate når vi ikke er så mange, sier Jeona (13).

Hun drømmer om å bli skuespiller. Venninnen Marina (13) vil bli biolog.

– Jeg kommer til å få bruk for engelsk når jeg skal utdanne meg og søke jobb, sier hun.

Rommet er lite, under 15 kvadratmeter. Bena er nær ved å knele under katekeret, som er kraftigere enn barnas enkle stoler. Rosa vegger og en svart tavle, et buformet vindu med brune sprosper står på gløtt og slipper inn varmt sollys. Selv om det er kummerlig, virker det idyllisk for norske øyne. Utenfra høres hundeglam.

– Let's play bingo, sier Luciane Brito, NOCs leder i Brasil.

En 9-åring med hud som kaffebønner stråler mot henne. – Professor! Han har løsningen: Sweather.

Barna får engelskundervisning av de åtte jentene som dro til Norway cup og vant hjertene til familien Eithun. De har vært i Norge og lært. Nå tjener de noen kroner på undervisningen, slik at de kan gå på skole ved siden av. Luciane kom inn i fjor, med mer tyngde. Til daglig underviser hun i engelsk ved en offentlig skole.

– Brasilianeres engelskkunnskaper er generelt svært dårlige. Derfor går mange på kurs for å lære mer enn de gjør på skolen, men det er dyrt. Her kan vi hjelpe barn uten penger til å finne en vei ut av fattigdommen, sier Luciane. Hun har også en annen, like viktig motivasjonsfaktor for å engasjere seg i NOCs arbeid. – Det holder ungene unna gata. De har mye fritid og trenger



noe å gjøre, sier hun, og nevner vold og kriminalitet – enorme problemer i Brasil.

I Preventorio er det foreløpig fredelig. – Det har hendt at banditter har flyktet fra Rio og hit, men politistasjonen ligger like ved, så de blir fort oppdaget, forteller Gisele.

Preventorio er et slumliknende område, såkalt favela, i utkanten av byen Niterói. Hver morgen går et tog av velklede mennesker ned favelaens bratte bakker for å ta ferga til Rio de Janeiro, der en av tre innbyggere bor i favelaer.

– Det er mange som blir boende her, selv om de får bedre jobber og litt mer penger. De trives og føler seg trygge, sier Gisele. En kvinne stopper henne på gaten. Har prosjektet noen ledige plasser? – Det skjer hele tiden. Interessen er større enn hva vi har plasser til, forklarer Gisele.

UTVIDER MED HUS • Det er en spesiell dag. Familien Eithun har kommet på besøk fra Norge. De bor hos Gisele, som bor hjemme med mor, far og bror og venter på å dra til Norge som au pair. Høy punkmusikk fra et skur uten vindusglass blander seg med begeistrede barnestemmer. Lars ler. Han spiller fot-



Norsk melkesjokolade er populær fotballpremie.

ball med barna; er svett og solbrent, men glad. – En av tankene bak prosjektet er kulturutveksling, forklarer Lars, som mener det er nyttig at døtrene får se verden også fra skyggesiden.

En gruppe fra Rønningen folkehøyskole har allerede vært på besøk, og Lars ønsker at flere ungdommer skal få mulighet til å dra til Preventorio gjennom NOC og bo og jobbe gratis for kortere eller lengre perioder. Nye lokaler er



en forutsetning, og snart har organisasjonen et eget hus. Prinsesse Ragnhilds mann Erling Lorentzen punger ut, slik at NOC kan bli selveier.

– Det gleder meg å kunne støtte et tiltak som representerer styrking av forholdet mellom Brasil og Norge. Ved å sørge for at NOC får eget hus, gir jeg alle som er tilknyttet prosjektet en felles base, sier Lorentzen, som har satt som eneste betingelse at han blir invitert til åpningen.

Eithun gleder seg til å kunne utvide prosjektet, i takt med etterspørselen. NOC kan gå fra det leide rommet til eget hus med flere undervisningsrom og bomuligheter for gjestene. Flere innsamlede PC-er og interesserte lærere er klare for å starte en egen dataklasse.

SAMSPILL PÅ STRANDA • PC er luksus i Preventorio, men like fullt er det viktig å kunne bruke et slikt verktøy om man vil opp og fram i verden. Ramon (12) gleder seg til prosjektet får flere tilbud, men ingenting kan måle seg med fotballtreningene som arrangeres to kvelder i uka. Klokka seks er himmelen svart, men stranda nedenfor favelaens smale smug er opplyst av lyskastere. Under dem samles noen titalls barbeinte gutter og jenter. Mørkt hav væter sanden, på andre siden lyser det fra de rikes høyhus. En eneste lærkule, og kvelden er reddet.

– Vi vil bli som Ronaldinho. Han er en ekte lagspiller, ikke ego, sier 12-åringene Felipe og Ramon om kapp og med samtykkende rop fra favelabarna rundt seg.

Framtida er usikker, lykken lever i øyeblikket. Lars setter kursen for Norge, men barna som vil bli filmstjerner, forskere og fotballproffer er aldri langt unna for han. – Jeg føler meg privilegert som har fått lov til å bli kjent med dem, og er glad jeg har ork og evne til å drive NOC. Det er rett og slett meningsfullt arbeid, og responsen vi får er nydelig – én hjerteknuser er nok.

Strandfotball.



Søker midler med «Tannlegeweb»

NOC går rundt takket være midler fra Bekkelaget menighet og andre venner av organisasjonen, deriblant leder Lars Eithun og kona Karens pasienter. For to år siden så imidlertid tannlegeparet muligheter for å hente støtte også hos egen bransje gjennom ideen Tannlegeweb. I favelaen Preventorio sitter nemlig Guttemberg Coutinho på uutnyttede datakunnskaper. I hyller i morens vaskerom har han bøker om Adobe, Flash og Dreamweaver. Designeren peker og forteller. I samarbeid med Lars har han utviklet forskjellige alternativer til hjemmesider for tannleger – til en brøkdel av prisen man må betale for et tilsvarende norskprodusert produkt. Guttemberg og hans stab er klare til å produsere så fort bestillingene kommer, enten ved å tilby ferdiglagd design eller ved å designe en side spesielt etter tannlegens ønske.

– Vi håper å få etablert oss på markedet ved blant annet å legge til rette for timebestilling via Internett. Målet er at Tannlegeweb skal bli en god inntektskilde for NOC, sier Lars, som selv benytter Tannlegeweb for å presentere kontoret sitt på nettet.

Han understreker at alle inntektene fra Tannlegeweb vil gå til Brasil. Uten oppdrag fra NOC er Guttemberg redd han ville vært arbeidsløs, som mange av naboene i favelaen.

– Det er utrolig at mennesker så langt borte fra bryr seg om oss her i favelaen. Egentlig burde rike brasilianere hjulpet fattige barn med håpløse oppvekstvilkår, men det skjer sjelden, sier han om NOCs arbeid i nabolaget sitt.

Tekst og foto: Maria Elle